

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2020/38 van september 2020

(zie datum ondertekening)

over

tekst	ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	over het tijdelijke project "Duaal lesgeven in het secundair onderwijs"
roepnaam	(BVR duaal lesgeven)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 29 mei 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek van 1 september 2020 van de heer Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, om bij hoogdringendheid advies te verlenen, ontvangen door de VTC per mail op 1 september 2020;

Gelet op de schriftelijke procedure;

Brengt het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 1 september 2020 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering *over het tijdelijke project "Duaal lesgeven in het secundair onderwijs"* (hierna "het Ontwerp"), meer bepaald over artikel 8.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De nota aan de Vlaamse Regering verduidelijkt dat het voorontwerp van besluit handelt over de organisatie van een tijdelijk project betreffende de organisatie van duaal lesgeven tussen bedrijven en scholen voor gewoon secundair onderwijs.
4. Van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2022 zal in het gewoon secundair onderwijs een experiment plaatsvinden rond duaal lesgeven waarbij een werknemer van een bedrijf voor een bepaalde periode en onder welbepaalde voorwaarden een lesopdracht opneemt in een school. Duaal lesgeven mikt niet op een duurzame loopbaan in het onderwijs, maar wil een tijdelijke samenwerking tussen bedrijf en school stimuleren. Zo ontstaat er volgens de nota aan de Vlaamse Regering meer interactie tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt en wordt er een waardevolle dynamiek gecreëerd die voordelen oplevert voor beide partijen.
5. De doelstelling van het tijdelijke project is om, met het oog op een al dan niet organieke implementatie, gegevens te verzamelen die moeten toelaten om beleidsconclusies te trekken met betrekking tot een vorm van flexibele tewerkstelling in onderwijs in het kader van een tekort aan leerkrachten. Dit zal gebeuren door na te gaan of er knelpunten en drempels opduiken tijdens het tijdelijke project en hoe deze knelpunten en drempels waar nodig en mogelijk kunnen worden aangepakt.
6. Dit tijdelijke project zal plaatsvinden binnen het regelgevend kader van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie tijdelijke projecten in onderwijs. Dergelijk project biedt de mogelijkheid om op regeluwe wijze de samenwerking tussen bedrijven en scholen uit te proberen en na te gaan welke drempels en knelpunten opduiken en hoe deze vervolgens kunnen worden opgelost.
7. Naar aanleiding van een opmerking in het advies van de Raad van State van 5 augustus 2020¹ legt de aanvrager het ontwerp van artikel 8 voor aan de VTC.
8. De bepaling die aan de VTC voor advies wordt voorgelegd luidt als volgt (onderlijning VTC):

“Art. 8. Het bedrijf selecteert een werknemer om de opdracht uit te oefenen die in de raamovereenkomst is vastgesteld. Het bedrijf zorgt ervoor dat die werknemer aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de werknemer is van onberispelijk gedrag. Dat blijkt uit een uittreksel uit het strafregister dat niet langer dan één jaar tevoren is afgegeven. Het uittreksel strafregister vermeldt de volgende finaliteit: 596.2 – model bestemd voor contacten met minderjarigen;

2° de gezondheid van de werknemer vormt geen gevaar voor de leerlingen. De medische geschiktheid wordt aangetoond via een medisch attest, dat de huisarts van de werknemer of de bedrijfsarts van het bedrijf afgeeft;

3° de werknemer beschikt over de vereiste kennis van het Nederlands als onderwijstaal, wat blijkt uit het feit dat de werknemer het Nederlands beheerst op het niveau C1 van het Europees Referentiekader voor Talen. Die vereiste taalkennis blijkt uit het feit dat de werknemer minstens beschikt over een diploma dat in het Nederlands is behaald en dat toegang geeft tot het ambt van leraar secundair onderwijs conform het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs;

4° de werknemer beschikt over een diploma dat minstens een “ander” bekwaamheidsbewijs is voor het ambt van leraar secundair onderwijs conform het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs.

---

¹ Advies RvSt 5 augustus 2020, nr/ 67.706/1/V.

5° de werknemer beschikt over een bewijs waaruit blijkt dat hij een specifiek educatief traject heeft gevolgd aan een Vlaamse hogeschool of universiteit die daarvoor is aangewezen, tenzij hij beschikt over een diploma dat als vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs geldt voor het ambt van leraar secundair onderwijs conform het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs.

Het bedrijf stelt de geselecteerde werknemer voor aan het schoolbestuur, dat uiteindelijk beslist om de opdracht toe te kennen."

9. De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt voor artikel 8 het volgende (onderlijning VTC):

"Artikel 8

De werknemer die een bedrijf aanwijst om de afgesproken lesopdracht op te nemen in een school moet minstens aan een aantal specifieke voorwaarden voldoen.

Die voorwaarden stemmen overeen met de basisvoorwaarden waaraan elk personeelslid moet voldoen dat een opdracht in onderwijs opneemt.

Daarnaast moet de werknemer ook voldoende pedagogisch-didactische kennis hebben om de lesopdracht op te nemen.

Dat kan blijken uit het feit dat betrokkene een diploma van een lerarenopleiding heeft. Als dat niet het geval is, moet de werknemer een specifiek educatief traject volgen aan een daarvoor aangeduide hogeschool of universiteit.

Het bedrijf stelt vervolgens de werknemer die aan deze voorwaarden voldoet voor aan het schoolbestuur van de school waar de lesopdracht moet worden uitgevoerd. Het schoolbestuur beslist uiteindelijk of het de voorgestelde werknemer aanvaardt.."

10. De VTC stelt vast dat wat bepaald wordt in artikel 3 ook de verwerking van persoonsgegevens zou kunnen meebrengen:

"Art. 3. *Het tijdelijke project is een experiment rond duaal lesgeven waarbij een werknemer van een bedrijf voor een bepaalde periode en onder welbepaalde voorwaarden een lesopdracht opneemt in een school. Duaal lesgeven heeft geen duurzame loopbaan in het onderwijs als doel, maar stimuleert alleen een tijdelijke samenwerking tussen bedrijf en school.*

De doelstelling van het tijdelijke project is om, met het oog op een al dan niet organieke implementatie, gegevens te verzamelen die moeten toelaten om beleidsconclusies te trekken over een vorm van flexibele tewerkstelling in onderwijs in het kader van een tekort aan leerkrachten. Dat gebeurt door na te gaan of er knelpunten en drempels opduiken tijdens het tijdelijke project en hoe die knelpunten en drempels waar nodig en mogelijk kunnen worden aangepakt."

11. De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt voor artikel 3 het volgende (onderlijning VTC):

"Artikel 8

Dit artikel beschrijft de opzet en doelstelling van het experiment duaal lesgeven.

Dual lesgeven houdt in dat een werknemer van een bedrijf tijdelijk en onder specifieke voorwaarden een lesopdracht opneemt in een school.

Die lesopdracht kadert in een tijdelijke samenwerking tussen bedrijf en school en heeft niet tot doel om de werknemer naar een duurzame loopbaan te leiden in onderwijs.

Tijdens de duurtijd van het tijdelijke project worden gegevens verzameld die moeten toelaten om beleidsconclusies te trekken met het oog op een al of niet organieke implementatie van een flexibele vorm van duale tewerkstelling."

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- werknemers die door een bedrijf ter beschikking gesteld worden aan een school in het kader van duaal lesgeven;
- gemachtigde/contactpersoon van de school;
- gemachtigde/contactpersoon van de werkgever (bedrijf).

12. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
13. De VTC beperkt haar bespreking hierna tot de elementen die volgens haar het dringendst moeten herbekeken worden.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

14. Als wettelijke basis van het Ontwerp wordt het decreet van 9 december 2005 *betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs* aangehaald, in het bijzonder de volgende artikelen:
- artikel 3, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016;
  - artikel 4, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2009 en 16 juni 2017,
  - artikel 4/1, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2020², en
  - artikel 6, §2, ingevoegd bij het decreet van 22 juni 2007.
15. Dit decreet bevat geen bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens.
16. Het is bijgevolg in voorliggende geval aangewezen om de wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens vast te leggen in dit of een ander decreet in de mate dat die niet te vinden is in andere onderwijsdecreten.
17. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en eventueel in artikel 10 AVG, en dat de in randnummer 16 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden³.
18. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁴

---

² Decreet over het Onderwijs XXX. In werking 1 september 2020.

³ Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

⁴ Zie DEGRAVE, E., *"L'égouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26). Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

19. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁵ of punt e)⁶ van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
  - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁷;
  - de betrokkenen;
  - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
  - de opslagperioden⁸;
  - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁹.
20. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de nota, wel kan afgeleid worden
- wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen (artikel 3);
  - wie de betrokkenen zijn (artikel 8).
21. De andere aspecten die in randnummer 18 worden opgesomd, komen niet (bewaartermijnen) of slechts gedeeltelijk aan bod (categorieën van gegevens – zie verder). Bijkomende aanvullingen en preciseringen dringen zich dan ook op. Hierbij moet er op gelet worden dat in het uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in een decreet moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval lijkt te zijn. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever¹⁰.)
22. De VTC wijst er op dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 (medisch attest) en ook 10 (uittreksel strafregister), AVG. Zie verder.
23. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven, naast een specifieke rechtvaardigingsgrond, strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
  - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

---

⁵ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁶ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁷ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁸ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁹ Als er male verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

¹⁰ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v.

3. Minimale gegevensverwerking

24. Persoonsgegevens moeten toereikend, terzake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (artikel 5, 1, c), AVG).

A. Artikel 3

25. Welke persoonsgegevens eventueel zullen verwerkt worden bij het experiment om beleidsconclusies te trekken, wordt in het geheel niet bepaald, noch de andere essentiële elementen daaromtrent.

B. Artikel 8

26. De VTC heeft volgende bedenkingen bij de in artikel 8 voorgestelde regeling:
27. Zoals die nu geformuleerd is, wordt het aan het dienstverlenende bedrijf opgedragen om te controleren of de werknemer aan de gestelde voorwaarden voldoet en de bewijzen daarvan te ontvangen.
28. De nota aan de Vlaamse Regering stelt dat deze eisen overeen stemmen met de basisvoorwaarden waaraan elk personeelslid moet voldoen dat een opdracht in onderwijs opneemt.
29. Volgens de VTC is het verzamelen van deze informatie een taak die niet aan de werkgever moet worden toegewezen.
30. Ten eerste is het de onderwijsinstelling zelf die belang heeft bij het naleven van die voorwaarden.
31. Ten tweede is het de onderwijsinstelling die het meeste ervaring heeft met de controle van die voorwaarden en niet het bedrijf.
32. Ten derde, moet de onderwijsinstelling een wettelijke basis hebben voor de verwerking van die gegevens die aan de voorwaarden van artikel 9 en 10, AVG zal voldoen, terwijl dit voor de werkgever niet geregeld is in deze context.
33. Het is dus niet proportioneel dat de werkgever kennis krijgt van het al dan niet voldoen van de werknemer aan die individuele voorwaarden in de mate dat bepaalde informatie daarvan niet al bij hem bekend moest zijn. Dit geldt des te meer doordat het ook om persoonsgegevens gaat zoals bedoeld in artikel 9 en 10, AVG.
34. Volgens de VTC kan een school die na een negatieve evaluatie van de voorwaarden een kandidaat weigert, zich beperken tot het meedelen aan de werkgever dat er aan een of meer voorwaarden niet voldaan is, zonder te specificeren welke. Het bedrijf kan dan een andere werknemer voorstellen.

4. Rechten van de betrokkenen en transparantie

35. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
36. De VTC beveelt aan dat de werkgever voordat de kandidatuur van de werknemer wordt doorgegeven, de werknemer op de hoogte stelt van de gestelde voorwaarden en de mogelijke gegevensverwerkingen, zowel die op grond van artikel 3 (in de veronderstelling dat daar duidelijkheid over komt) als die van artikel 8 van het Ontwerp.

III. BESLUIT

37. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de controle van de voorwaarden aan de school toevertrouwen;
  - de transparantiemaatregelen uitwerken;
  - de duur van het bijhouden van deze persoonsgegevens beperken in de tijd.
38. De essentiële elementen van de verwerkingen moeten decretaal vastgelegd worden.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2020-09-14 22:43:26 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

